

Radi tega pa je osebni bolj toliko bolj obžalovati ker dela samo umetna nasprotja tam, kjer dejanskih, načelnih nasprotstev niti ni. Naj bi boj za kmetijsko družbo tudi v tem oziru bil zadnji boj z osebnostmi.

Politični pregled.

Državni zbor. — Sedaj nima državni zbor sej. Le nekaj dni so zborovali poslanci in že so si dali več dni počitka, kakor da nimajo prav nikacega dela. V zadnjih sejah se je zaključila razprava o vladni izjavi, katera razprava ni prinesla nikacega pojasnila političnih razmer, volili so se razni odseki in končno se je izvolila delegacija. Ta izvolitev delegacije se je izvršila šele po direktnem uplivanju krone. Vodja ministrskega predsedstva se je sicer na vse načine trudil, da doseže čim hitrejšo izvolitev, ali desnice se kratko malo ni ozirala na to in je odlašala izvolitev. Nameravala je, zavleči izvolitev skoro do sredi novembra. Vsled tega se je vlada skrila za krono in je izposlovala, da je krona naprosila desnico, naj takoj izvoli delegacijo. Tej prošnji se je desnica odzvala in je bila že naslednji dan izvoljena delegacija. Desnica se je postavila na stališče, da je cesar s svojo prošnjo priznal eksistenco desnice, ampak tudi vse njene pravice kot parlamentarna večina. Posledica tega more biti po sodbi desnice samo odpust Claryjevega ministrstva in imenovanje ministrstva desnice.

Delegacija. — Letošnje zasedanje delegacij se bo vršilo na Dunaju. Delegaciji sta sklicani na dan 23. novembra. Za Kranjsko je bil izvoljen delegatom dr. Ferjančič.

Kvotna deputacija se je konstituirala te dni in je izvolila predsednikom grofa Schönborna, podpredsednikom viteza Jaworskega in poročevalcem dr. Beera. Izmed slovenskih poslancev je član kvotne deputacije posl. Povše. V obče vlada mnenje da pogajanja kvotne deputacije tudi zdaj ne bodo imela vspeha in da bo moral naposled cesar določiti visokost kvote.

Srbija. — Ruskim in češkim listom dohajajo jako žalostne vesti glede žrtev Milanove osvetoželjnosti. Obsojeni radikalci umirajo v ječah. Zlasti Kosta Taušanovič je že tako slab, da bo živel samo še nekaj tednov. Z drugimi ni dosti boljše. Kako kruto se ravna z zaprtimi radikalci, se vidi zlasti iz dejstva, da si sme vsak tat, vsak razbojnik, v ječi preskrbeti hrano za svoj denar, zaprtim radikalcem, bivšim ministrom itd. pa se to ne dovoli. Ves svet strmi, da velesile, zlasti da Rusija ne stori odločnega koraka proti Srbiji.

Italija. — Tekom prihodnjega tedna se snide italijanski parlament. Vlado čakajo hudi boji. Že začetek zasedanja se zgodi pod neugodnimi avspicijami, Vlada je bila zadnje zasedanje zaključila vsled obstrukcije radikalnih socialistov. Nekateri teh obstrukcionistov je dala zapreti, češ, da so z zadrževanjem parlamentarnih razprav storili hudodelstvo javne nasilnosti. Ti obstrukcionisti so bili več mesecev v zaporu, a naposled jih je vlada izpustila, uvidevši, da je prostovoljni odstop od tožbe se vedno boljši, kakor če bi sodišče obtožence oprostilo, o čemer ni bilo dvomov, da se zgodi, ako pride do obravnave. Vsled tega se je bati, da postane v parlamentu zopet obstrukcijsko gibanje in vlada že sama računa na to, da bo treba naposled raspustiti parlament.

Vojna v južni Afriki. — Iz angleških vladnih krogov se pošiljajo skoro dan na dan prav romantično pobarvane vesti o velikanskih angleških vspehih v južni Afriki, v svet, ali vedno se zgodi, da pride nekaj dni potem za Angleže jako nepovoljna resnica na dan. Dejstvo je, da sta na zapadni strani najvažnejši angleški postojanski Mafeking in Kiniberley že skoro v burskih rokah in da bodo Buri gospodarji celega ogromnega teritorija na zapadu, če padeta ti dve mesti. Še slabše stoje za Angleže razmere v Natalu. Pripovedovali so

jako mnogo o dobljenih bitkah pri Glenkoete, preplavili so ves svet s poročili o vodjih sijajnih zmagah, resnica pa je, da vse te sijajne zmage niso imele prav nobenega pozitivnega pomena. Vzlic tem zmagam so se Angleži morali vedno umikati pred Buri, so se Buri iz Transvala srečno združili z Buri iz Oranjedržave in obkolili središče angleške vojske, Ladysmith tako, da se vojska ne more ganiti in je pre. rgann mej njo in zunanjim svetom vsaka zveza. Predno dobe Angleži pomoč je lahko že vse izgubljeno.

Obrtnija.

Pospeševanje malih obrtov.

(Dopis iz Kamne Gorice.)

Naš župan, gospod plem. Kapus, sklical je na 22. dan. oktobra meseca popolne shod obrtnikov.

Pri tem shodu je predaval gospod cesarski svetnik Ivan Murnik o delovanju c. kr. trgovskega ministrstva glede pospeševanja malega obrta.

Vse delovanje v ta namen vodi c. kr. trgovsko ministrstvo, kateremu je pri tem v pomoč „svet za pospeševanje obrtništva“. Član tega sveta je tudi gospod cesarski svetnik Murnik.

Na rečenem shodu nam je predavatelj obširno razlagal, da je na važnejši in prvi namen razširjanje poznavanja skušenih, v malem obrtu vabljivih strojev in načina maloobrtnega izdelovanja. Ta namen se doseza:

1. Po strokovnih pojasnilih tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju;
2. Po stalnih in začasnih razstavah strojev za male obrte;
3. Po prepuščanju takih strojev maloobrotnim zadrugam pod posebno ugodnimi pogoji;
4. Po podelitvi posojil surovinskim, magačinskim in produktivnim zadrugam;
5. Po prireditvi mojstrskih tečajev na Dunaju;
6. Po prireditvi strokovnih tečajev izven Dunaja in s popotnim podukom;
8. Z oplivanjem na vzgojo maloobrtniških učencev;

Razstavo strojev na Dunaju si je že več obrtnikov s Kranjskega ogledalo. Nekateri so dobili v ta namen tudi male podpore. Namerava se napraviti razstavo strojev tudi v Ljubljani in najbrž se bode to zgodilo konec prihodnjega leta ali pa leta 1901.

Za prepustitev strojev vložili sta se doslej menda le dve prošnji, kateri bosta brez dvoma ugodno rešeni.

Tudi za posojila so kranjske zadruge prošnje vložile, med temi tudi jedna kmetijska, katera bo med drugim prevzela prodajo lesenih sodčkov za izdelke iz železa, jekla in drugih tvarin, katerih se mnogo tisoč rabi.

Več čevljarjev, krojačev in stavbnih mizarjev je z dobrim vspehom obiskovale mojstrske tečaje za čevljarje, stavbene mizarje in krojače na c. kr. tehnološkem

obrtnem muzeju na Dunaju. Dobili so menda vsi vožnjo v III. razredu osebnega vlaka na Dunaj in nazaj plačano in pa podporo, katera znaša za čevljarske in krojaške mojstre 90 gld., za mizarske mojstre 120 gld. Vsi, katerim se podeli podpora, so šolnine prosti.

Strokovna tečaja sta bila na Kranjskem le dva in sicer za čevljarje. Jeden tečaj se je vršil v Ljubljani, drugi v Tržiču.

Ko je gospod cesarski svetnik Murnik končal svoja veleznimiva pojasnila, za katere smo mu vsi poslušalci jako hvaležni, začel se je razgovor o tem, ali bi ne bilo umestno, v Kamni gorici ustanoviti zadrugo za žebljarske izdelke. Ker so se vsi navzočni obrtniki te stroke močno zanimali za to vprašanje in so izrekli, da bodo stvar dobro premislili, je mnogo upanja, da se združijo v zadrugo, kar bi jim moglo samo koristiti.

Shod je izrekel gospodu cesarskemu svetniku Murniku zahvalo za trud, ki ga je doslej imel in ga je prosil, naj bi obrtnikom v Kamni gorici po svoji moči šel tudi takrat na roko, ako se bodo zjedini v zadrugi, kar jim je seveda tudi obljubil.

Narodna stranka in obrtnija.

Na shodu zaupnih mož narodne stranke dne 25. t. m. je bila po poročilu deželnega poslanca Lenarčiča sprejeta naslednja, nekak obrtni program — seveda le za ta trenutek — obsezajoča resolucija:

Shod zaupnih mož smatra dober obrtni stan kot jeden glavnih pogojev za obstanek slovenskega naroda.

Z ozirom na to pa, ker ta stan danes še ni v položaju, da bi mogel z uspehom konkurirati z močnejšim sosedom, treba vso skrb obračati na povzdigo obrtnega stanu z odpravo nedostatkov, ki se pojavljajo v njem, kakor:

1. Pomanjkanje temeljitega znanja svoje obrti.
2. Pričetek samostalne obrti brez zadostnega kapitala.
3. Drage delavske sile in surovine.
4. Površnost v izdelovanju.
5. Visoki davki in razne previsoke davščine.
6. Prevelika konkurenca od večjih tujih podjetij.
7. Nesmiselna konkurenca med obrtniki samimi in spodbijanje cen.
8. Razvada prodajanja izdelkov na upanje.
9. Pomanjkanje strokovnih izobraževalnih društev.
10. Potratnost v obleki, pijači in jedi ter z dragimi zabavami.
11. Preveč obrtnikov jedne stroke v primeri s potrebo.

Dalje pa z zboljšanjem proizvodnih razmer na primer:

1. Z ustanovitvijo obrtnih šol za razne stroke tudi po deželi.
2. Z porazdelitvijo ali specializovanjem dela.
3. Z nabavo strojev.
4. S solidarnostjo dela.
5. S snovanjem obrtnih zadrug.
6. Z vplivanjem na merodajne faktorje, da se pri oddaji del v prvi vrsti jemlje ozir na domače obrtnike.

Poslanec Lenarčič je v utemeljevanje teh veleznivih resolucij spisal obširno razpravo, katero priobčimo v prihodnjih številkah.

Hrana in človeška sreča.

Svoboda, neodvisnost.

Kdor zmerno živi in vsaki dan zasé le 50 — 80 vinarjev vporabi, si pridobi najvišja posestva — svobodo in neodvisnost.

Odkrižajmo se svojega poželenja, katero nas neizmerno tare, te sužnje navade, praznih mislij, prevzetnosti, boječnosti. Živimo zadostno in mogli bodemo celo žugajoči revščini nasprotovati, kajti to malo, kar zahtevamo, se zlahka dobi in naša malopotrebnost nam bode v boljših dnevih kak vinar prihranila. S tem se pa bomo tudi osvobodili proti drugim, pridobili si ono pravo svobodo, katera prekosi vse visoko cenjene politične tolikrat tako varljive prostosti. „Boječa misel boječa negotovost“ nas ne bo motila, ostali bodemo mož beseda v vsem dejanji in nehanji. Čeravno vam je revščina določena, pokazite vsekako svoj pogum. Korakajte srečno mimo istih, ki do sedaj v pohotnem razkošju živé in bodi vam vaša zadovoljnost mera zmage nad njimimi. Kolikor več kdo zahteva, kolikor bolj razvjen, nezmeren in poželjiv je, tem bolj se mora ponižati, vdati in prodati. Za čašico žganja, za kak zajuterk ali za mal denar proda brezvestni volilec, dasi prost mož, svojo pravico onemu, koji mu največ ponudi ali obljubi, ali koji najbolj laže. Da si zadobi dobro življenje, se prilizuje in hlina poželjivec in prilizenec, ponižuje se trgovec, pozabi svobodni meščan na svoj ponos. Imenitni Franklin, jeden izmed najimenitnejših izgledov našega življenja pravi: „kdor se more preživeti s pulingom (iz moke za kruh) in z vodo, ta ne potrebuje nikakih dobrohotnikov.“

Resnično svoboden mož, samostojen in vsled svoje lastne pomoči pri delu za družbo sam svoj gospod, ne bode nikedar sluga ali suženj drugih, njemu velja Gothe-jev rek kot navodilo za življenje:

»Allen Gewalten zum Trutz sich erhalten
Nimmer sich beugen, kräftig sich zeigen!«

ali po naše: